



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectae

Sandini, Antonio

Bambergae, 1753

XXXVII. Liberius. Anno Christi 352. Constantii Imperat. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65446](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65446)

XXXVII.

LIBERIUS.

ANNO CHRISTI 352.

CONSTANTII IMPERAT. 16.

Bar. ad
an. 352.
§. 9. 11.
pag. §. 3.

LIBERIO Augusti filio Romano Pontificia dignitas anno 352. VIII. Idus Maji demandata est. Varia fuit hujus Pontificis vita. Nam ut initio Arianis obstitit; ita postea favere visus est. Frustra Romæ, ut Athanasii causam desereret, tentatus, Mediolanum venire ab Constantio Imperatore coactus est. Nec ibi ullo modo adduci potuit, ut Athanasii damnationi consentiret, tum quòd perspectam haberet sanctissimi Præfulis innocentiam, & odium Arianorum in eum, tum quòd Nicæam Fidem, ejus vindice damnato, cuniculis oppugnari videret. Itaque exilium minitanti Constantio audita vox Liberii intrepida & verè Catholica: *Rome jam fratribus vale dixi. Potiores enim sunt Ecclesia Leges, quàm Romana habitatio.* (1) Quo responso commotus Imperator, eum in exilium misit Beroeam Thraciæ, inque

Inque locum ejus sufficiens cura-
 vit Felicem, hominem quidem Ca-
 tholicum, sed ab Arianorum com-
 munionem abhorrentem parùm. Bien-
 nii exilium, ac mortis metus Libe-
 rium fregit. Quare & damnationi
 Athanasii, & Formulæ Fidei Sirmi-
 ensi subscripsit. (2) Hinc Felice
 expulso, restitutus est in sedem suam,
 quâ receptâ pristinam quoque con-
 stantiam recepit, vitiumque infirmi-
 tatis humanæ emendavit. Fidem
 enim Nicænam professus est, inte-
 gratamque cum Athanasio commu-
 nionem & pacem constanter serva-
 vit. Imò tertiam Sirmiensem Fidei
 formulam, in Concilio Ariminensi
 Arianorum prævalente factione re-
 stitutam, & ab Episcopis Catholicis
 quâ dolis, quâ vi compulsis subscri-
 ptam confixit anathemate. (3) Ob
 id rursus ab Constantio ejectus ex
 Urbe, latuit in suburbanis Cœmete-
 riis ad obitum usque. Obiit autem
 anno 367. V. Idus Septembr. an-
 nis quindecim, mensibus quatuor, & die
 uno postquam renunciatus Pontifex
 fuerat. Eum præter Ambrosium,
 Basilium, & Epiphanium collaudâ-
 runt

Bar. an.

257. §.

41. 70.

71. Pag.

§. 12.

Bar. an.

359. §.

46.

An. 367.

§. 2. 4.

Pag. §. 2.

runt Siricius in epist. ad Himerium Tarraconensem cap. 1. Theodoretus lib. 2. Hist. Eccl. cap. 14. Ille enim *veneranda memoria predecessorem, hic triumphantem veritatis athletam appellavit.* (4)

ANNOTATIONES.

(1) Theodoretus lib. 2. Hist. Eccl. cap. 13.

(2) S. Athanasius in Hist. Arian. ad Monachos num. 41. pag. 368. *Liberius extorris factus, post biennium denique fractus est, minisque mortis perterritus subscripsit. Verum eâ ipsâ re comprobatur cum violentia Arianorum, tum Liberii in haresim illam odium, ejusque pro Athanasio suffragium, quamdiu scilicet liberè, arbitrioque suo agere licuit. Namque tormentorum vi præter priorem sententiam eliciuntur, ea non reformidantur, sed vexantium sunt placita. Quibus ex verbis efficitur, esse verum, quod ajunt & plurimi & maximi auctores, Liberium subscripsisse manu tantum ac literâ, ex animo autem non approbâsse, quod subscriperat.*

Sed ex literis ipsius Liberii, quâ præstantior ac verior historia nulla inveniri potest, ut ait Baronius ad an. 357. §. 41. rem totam enarremus. Tria fecit Liberius, ut est in epistola ejus ad Orientales
tom.

tom. 2. Operum S. Hilarii pag. 677. quæ visa sunt habere suspensionem hæreseos absconditam: Unum, quod Athanasium Nicæna Fidei defensorem accerrimum damnavit: Alterum, quod communicavit cum Arianis: Tertium, quod Sirmiensem Fidei formulam *libenti animo suscepit*. Neque in primo, neque in altero, ut ait Bellarminus lib. 4. De Rom. Pont. cap. 9. *fidem expressè violavit. Nam etsi hæretici persequerentur Athanasium causâ fidei, tamen non causam fidei, sed crimina circa mores prætexebant: Et Liberius consentit in damnationem Athanasii propter crimina illi objecta, non propter fidem.*

Pari ratione cum hæreticis communicavit, quia Catholicos se fingeant. Nam in epistolis suis Liberius ait, se communicasse cum Episcopis Orientalibus, quia invenit eorum fidem congruere cum Catholica, Et alienam esse ab Ariana perfidia.

Ad tertium pertinet annotatio Monachorum Ordinis S. Benedicti è Congregatione S. Mauri in epistolam Liberii memoratam. *Triplex est Sirmiense formula. Prima anno 351. contra Photinum scripta, in qua alieni ab Ecclesia Catholica denuntiantur, qui dicunt Filium ex non existentibus aut ex alia substantia, Et non ex Deo esse, aut tempus vel sæculum fuisse, cum*

non

non existeret: verum reticetur vox ὁμοούσιος consubstantialis, ut est apud S. Athanasium de Synodis num. 27. pag. 742. nullam omnino oportere fieri mentionem vocum ὁμοούσιον, & ὁμοιούσιον consubstantialem, & similem secundum substantiam: quam posteriorem vocem ad usum perfidie suae, fraudemque neccendam Catholico dogmati traxerunt Ariani, ut observat Petavius tom. 2. Theologic. Dogmat. lib. 4. cap. 6. num. 5. Postrema mense Majo anno 359. edita, quae Dei Filium asserit ὁμοιον similem Patri, teste eodem Athanasio num. 8. pag. 721. Itaque disputant Eruditi, quam hic Liberius se subscripsisse dicat.

Solus Valesius animadversionibus in Sozomeni lib. 4. cap. 14. existimat, tertiam hic memorari, quam inter omnes ferè convenit nondum fuisse editam, cum hac Liberius scriberet.

Blondellus alique plures volunt, Liberium de secunda loqui.

Gravioribus momenti nititur opinio, quae Baronius (ad an. 357. §. 47. 53. 54.) alique Liberium secunda Ecthesi Sirmiensis subscripsisse negant, contententes subscripsisse primae, quae licet vocem ὁμοούσιον, consubstantialem non habeat, Catholicae tamen

tamen veritati consentiens est, ut demonstrat S. Hilarius in libro de Synodis pag. 485. Et quidem Liberium subscripsisse primæ Sirmieni formulæ, probat idem S. Hilarius in fragmentis pag. 679. Ait enim *perfidiam apud Sirmium*, cui Liberius subscripsit, à duobus & viginti Episcopis, quos nominat, fuisse compositam, secundam verò formulam à quinque duntaxat, quos item nominat in lib. de Synodis pag. 464.

At inquires, si Hilarius Liberium primæ Sirmieni Fæthesi consensisse intellexit, cur eam, quam lib. de Synodis probat & excusat, nunc perfidiam vocat? Nimirum quia Liberio Sirmiensis fidei confessione sanctam consubstantialis fidem supprimenti à vera fide deficere fuit, & perfidum atque hæreticum quâdam ratione fieri. Hæreticis enim communicans, & credendi legem, quam hæretico sensu tuebantur, quamvis intellectu Catholico ab eis recipiens, hæresis partes communiebat: Catholicus fide & interiori conscientia, communionem ac fortè etiam rumorem publico hæreticus. Quo de rumore legendus Sozomenus lib. 4. cap. 15. Eo sensu intelligendus est Hieronymus de Script. Eccl. cap. 97. dixisse Liberium à Fortunatiano ad subscriptionem hæreseos compulsus esse. Quò spectas & illud Auxilii lib.

lib.

lib. 1. de Ordinationibus cap. 25. Quis nesciat, quod Liberius, heu pro dolor! Arianae haeresi subscripsit?

Bellarminus quoque concludit, *Liberium etsi non expressè, tamen interpretativè in haeresim consensisse.*

(3) Concilium Ariminense anno 359. celebratum est. In eo numerati Episcopi amplius quadringenti, atque in his Ariani octoginta. *Bono initio, fædo exitu est consummatum,* ut ait Sulpicius Severus lib. 2. Hist. Sacrae extremo cap. 44. Episcopi, qui prius Nicænam Fidei professionem confirmaverant rejectâ Sirmiensi, & Ursacium ac Valentem sociosque Arianos anathemate damnaverant; iidem postea tum vi subacti ab Constantio Cæsare, tum fraudibus circumventi ab Episcopis Ariani subscripserunt Sirmiensi formulæ, cui inerat occultus dolus. Rem totam narrat S. Hieronymus in Dialogo adversus Luciferanos cap. 7. & Sulpitius Severus lib. 2. Hist. Sacrae. *Sed tanto Catholica Ecclesia terra motu,* ut ait Baronius ad an. 359. §. 45. *quo & montes ipsi è suis sedibus divulsi sunt, planè inconcussa mansit petra solidissima, verbo Christi in fundamento firmiter collocata: Romani, inquam, Antistitis Petri Apostoli successoris Fides enituit, cum ferme omnibus in hunc modum captivis abductis, ipse Romanus Episcopus (Liberius) se à nova fidei*

fidei subscriptione subtraxit, teste Damasco in epist. ad Episcopos Illyrici: Imò totius Concilii acta rescidit, teste Siricio in epist. ad Himerium Tarraconensem apud Labbeum tom. 2. Conc. pag. 883. & 1018.

Idem Damasus & cæteri Episcopi Romæ congregati in eadem epistola: *Neque præjudicium aliquod fieri potuit per numerum Arimini congregatum, quando constat, neque Romanum Episcopum, cujus ante omnia decebat eos expectare decretum, neque alios talibus præbuisse consensum.*

S. Ambrosius l. 2. epist. 21. aliàs 13. *Concilium Ariminense, quod bene cœpit, aliter consummatum est. Episcopi tamen inflexam statim revocavère sententiam. Et certè major numerus Arimini Nicæni Concilii fidem probavit, Ariana decreta damnavit.*

S. Augustinus lib. 2. contra Maximinum cap. 14. *Pater & Filius unus ejusdemque substantiæ. Hoc est illud Homoüsion, quod in Concilio Nicæno adversus hæreticos Arianos à Catholicis Patribus veritatis auctoritate, & auctoritatis veritate firmatum est: quod postea in Concilio Ariminensi propter veritatem verbi minus, quàm oportuit, intellectum, quod*
Sandiui Vitæ Pontif. K tamen

tamen fides antiqua pepererat, multis paucorum fraude deceptis, heretico Imperatore Constantio labefactare tentavit. Vide Baronium ad an. 359. Petavium tom. 2. Theologic. Dogmat. lib. 4. cap. 5. §. 4. & Nat. Alexandrum in Hist. Eccl. sæc. IV. dissertat. 33.

(4) S. Ambrosius initio libri 3. De Virginitibus recitat sermonem *beatae memoriae Liberii* habitum in Æde S. Petri die natali Christi Domini ad ipsius Ambrosii sororem Marcellinam, cum virginittatis professionem vestis quoque mutatione signaret. Monachi Congregationis S. Mauri in hunc Ambrosii locum: *Liberii nomen in additionibus ad Usuardum, Bedæ Martyrologio, nec non in eo, quod à Vandelberto versibus scriptum tom. 5. Spicilegii editum est, in Sanctorum albo describitur.*

XXXVIII.

S. FELIX II.

ANNO CHRISTI. 355.

CONSTANTII IMPERAT. 19.

IN locum Liberii exulis anno 355. subiectus est fidelis ejus Diaconus nomine Felix, qui à tribus Arianis Episcopis in ordinatione manus impositionem accepit. (1) Fuit ex eorum numero.

Bar. ad
an. 355.
§. 55.
56. Pag.
§. 3.